

Köszöntő

A TEMESVÁRI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ 25. ÉVFORDULÓJÁRA

Huszonöt esztendő, negyedszázad, tetemes idő, emberöltőnyi; egy befejezett életműnek is foglalata lehet, ha Petőfire gondolunk például. A huszonhatodik nyarán ő már megszentelte vérével a fehéregyházi síkot — azzal bennünket is, hogy örökségét meg ne csúfoljuk a méltatlanságban.

Az évfordulók természete, hogy nemcsak emlékeztetnek: kérdenek is. Valósággal kihallgatásra rendelnek elő bennünket. Arról faggatnak: vajon e színház tagjai elmondhatják-e vigaszunkat, miszerint az indulás reggeli óráinak útját, lábunk nyomát nem fűjták be a feledés porkahavai?

Mert látszólagosan a legműlandóbb jelenséggel léptünk jegyességre: a Szóval, amelyről elmondattott, hogy

Isten, amely redőiben őrzi az emberi nem történetét az első naptól fogva, s minden nép történetét annak nyelvében, olyan bizonyossággal, s oly cáfolatlanul, hogy zavarba ejti a járatlanokat és tudósokat egyaránt.

Zavarba ejti — és tovaröppen a szárnyas istenség, de csak azért, hogy cáfolatot vigyen háztól házig, lélektől lélekig; nem, nem igaz Terentius atyánkfíának szállóigéje: verba volant, scripta manent. A Szó, az ige — ha bölcsőringató, ha álomból elmét ébresztő és eszméltető, akár az anyag, a világmindenség csillagközete, soha el nem vész; morális energiává nemesedik bennünk és a mi utódainkban. Fejtartást diktál: gerincegyenesítő. Erre pedig nagy szükségünk van.

A mi mindennapi egyenes tartásunkat, emberi méltóságunkat add meg nekünk ma — édes Anyanyelvünk. Mert nem mi választottunk téged. Te választottál bennünket.

Így válhatott szellemi örökségünkkel mindez, amit egy Ady és Petőfi zsenije fémlélez. Jelezne csupán?

Fejtartásra is kötelez.

Sajátosságunk méltóságának megőrzésére.

A költő mellett ki az vajon, akinek e virrasztásból nagyobb rész jutna? A színész föltétlenül. Ha mozdulunk: ő mozdul bennünk, a lelkiismeretünkre bízott örökség. József Attila Duna-parti tünődéseiben az ősök üzenete: megszólítanak, mert ők — mi vagyunk már, és gyenge létünkre így vagyunk erősek.

Ezek a falak huszonöt esztendő szavait őrzik.

Thália templomának falaiba építettük be magunk, Kőműves Kelemen-i áldozattal. A mindig szólni kész műzsák kegyelméből, a becsvágy kegyetlenségével.

Mert haló porainkat is elhintenők a széksorok előtt, csak meghallgatásra méltóak lehessünk.

Mert önök nélkül elmaradna a mi mindenesti feltámadásunk; Önök nélkül, kedves közönségünk, némaságra ítél, elásott kottajegyek lennénk, a haszontalanság ábrái.

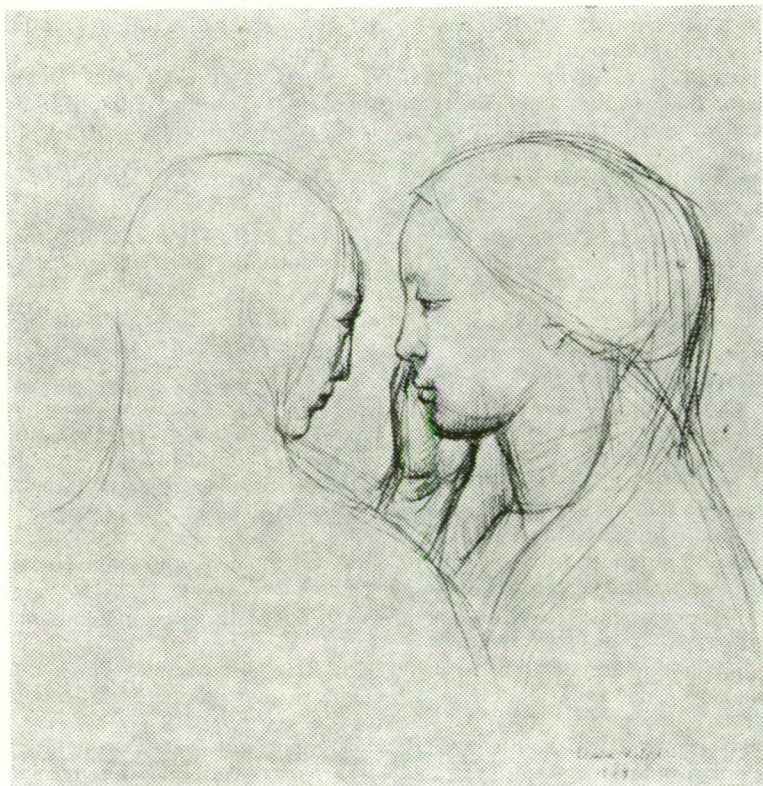
A szólás örömeivel és ez alkalommal kinek mondjunk hát köszönetet mindenkéltől, ha nem a mi közönségünknek? Ezerfejű kritikuskunknak és mecénásunknak.

A következő negyedszázad érdekében kihez fordulhatnánk felkaroló mozdulatért, ha nem Önökhöz? Mindazokhoz, akik életük legdrágább anyagából, az idő végváznaiból kölcsönöztek mindéig nekünk alkalmat a megszólaláshoz, a kínban, verejtékben és örömben fogant örök emberi játékhoz.

Legyen ezután is velünk. A kölcsönidő dolgában maradjanak velünk együtt bizakodó hitelezőink. A magunk részéről soha el nem múló — mert hisz egy nemzeti-ségi kollektivitásban élő — szavainkkal törlesztjük ezután is az adósságunkat.

Maradjanak velünk, mert boldog a művész, aki meghallgatásra talál, és jaj annak, akit egyedül a puszta hajsza a színpadra. Jaj annak, mert süket deszkavégen pengeti húrjait, a suttogást is sikollyá növesztő hangszerláda nélkül.

Maradjanak velünk és szóljanak hozzánk azzal, hogy meghallgatnak. Szóljanak hozzánk a katarzis némaságával — és újra meg újra tanúi lehetnek majd Thália csodáinak az anyanyelv arany foglalatában.

SAMU KATALIN RAJZA